

MOZART & SJOSTAKOVITJ

 TORS DAG 12 APRIL 2018

kl 19.00 DE GEERHALLEN NORRKÖPING

FREDAG 13 APRIL 2018

kl 19.00 CRUSELLHALLEN LINKÖPING

Introduktioner kl 18.30 med Johanna Tafvelin

Norrköpings Symfoniorkester

Dirigent **Andris Poga**

Solist **Tobias Ringborg** violin

Konsertmästare **Jannika Gustafsson**

SCHNITKE

Svit i gammal stil för orkester

MOZART Violinkonsert nr 4

– paus –

SJOSTAKOVITJ Symfoni nr 15

Välkommen till Norrköpings Symfoniorkester! Checka gärna in, ta bilder i foajé och konsertsal och berätta att du är här! Innan konserten börjar ber vi dig dock stänga av telefon och kamera, eftersom ljuset från skärmar stör både publik och artister. Under konsert är fotografering och ljudupptagning ej tillåten. I applådtacket går det bra att ta bilder igen. Hoppas du får en riktigt fin konsertupplevelse med oss!

Andris Poga

Andris Poga, född 1980 i Riga, är en lettisk dirigent, sedan 2014 musikaliskt ansvarig för den lettiska nationalsymfonin. Åren dessförinnan assisterade han Paavo Järvi vid Orchestre de Paris, efter att tidigare ha dirigerat Bostonsymfonikerna. Under senare tid har Poga fått engagemang hos en rad prestigefulla orkestrar, som Leipzigs Gewandhausorkester, Frankfurts radiosymfoniker och S:t Petersburgs filharmoniska orkester.

Redan under studietiden i Lettland grundade Andris Poga en kammarorkester, som han även dirigerade. Vid sidan av musikstudierna läste han filosofi på universitetsnivå samt deltog i ett antal masterclasses, bland annat för den legendariske Leif Segerstam. Efter att ha dirigerat Sjostakovitj i Paris hyllades han av Le Figaros recensent: "Andris Poga visade upp en naturlig, överväldigande närvaro, med enastående teknik och en fantastisk arm"...

Tobias Ringborg

Tobias Ringborg, född 1973, är idag en av Sveriges främsta, såväl violinister som, dirigenter. Efter studier vid musikhögskolan i Stockholm och på Julliard school i New York etablerade han sig snabbt som en virtuos och passionerad violinist. År 2000 inledde han en parallell karriär även som dirigent. Därefter har han ofta framträtt i den dubbla rollen som både violinist och dirigent.

Tobias Ringborg har fått en rad fina utmärkelser och har turnerat i både Europa och USA. Få har dessutom med sådan hängivenhet ägnat sig åt att lyfta fram romantiska och nationalromantiska verk; Tobias Ringborg har blivit något av svensk romantiks ihärdige missionär.

ALFRED SCHNITTKE (1934–1998)

Svit i gammal stil för orkester (15')

Pastorale/Pastorale

Ballett/Ballet

Menuett/Minuet

Fuge/Fugue

Pantomime

Den ryske tonsättaren och pianisten Alfred Schnittke studerade musik såväl i Wien som vid Moskvakonservatoriet, där han under några år även var verksam som lärare. Schnittke började komponera i en stil påminnande om Sjostakovitj men inledde därefter avantgardistiska experiment som fortgick under större delen av 1960-talet. Efter att ha uteslutits av den ryska tonsättarföreningen började han skriva filmmusik. Under 1970-talet utvecklade Schnittke sin säregna collageform, som kunde inkludera allt från argentinsk tango till wagnerliknande kromatik.

Alfred Schnittke blev med tiden alltmer känd för sin virtuosa förmåga att blanda de mest skiftande musikhistoriska stilar. Hans verklista innefattar bland annat nio symfonier, solokonsalter och musikdramatik.

I början av sin karriär fick Schnittke utstå många åthutningar för sin ”obegripliga” modernistiska stil, sina ironier, sina tolvtonsexperiment osv., men när han sedan fulländat sin postmoderna citatteknik stod det klart hur förankrad han faktiskt var i den klassiska musiken. Efterhand spelade den statliga ryska symfoniorkestern in Schnittkes sakrala hymner och åtminstone några av hans symfonier. Till och med hemlandets rättrogna politruker insåg slutligen Schnittkes unika begåvning.

NORRKÖPINGS SYMFONI

Violin 1

1:e konsertmästare

Henrik Jon Petersen, Vakant

Alt. konsertmästare Mikael Wenhov

2:e konsertmästare Paul Waltman

Carina Beckett, Sarah Dodd Falkebring, Matts Eriksson, Josep Esteve, Lars Hedborg, Magnus Ivarson, Kristina Lindholm Vahlöf, Ingrid Olsson, Tanja Orraryd (tjl), Rocío Vilaplana (vik), Nina Söderberg, Johanna Tafvelin, Anders Törnqvist

Violin 2

Ruth Anderberg*, Fredrik Anderberg**, Håkan Jonsäll**, Lars Andersson, Boel Bengtsson, Karin Engström, Åsa Holm, Anne Holmer, Jin Hägerström, Richard Michelin, Mohamed Sharara, Sonja Vrieze

Viola

Lennart Falkebring*, Crista Bergendahl**, Gunnar Enbom**, Nanako Akai, Björn Carlén, Erika Gabrielsson Backlund, Thomas Hall, Pernilla Rönnlund, Markku Sorri, Karín Svanberg Ancker

Cello

Solocellist Niklaas Veltman

Pelle Hansen*, Fredrik Lindström**, Sofia Petersen**, Bo-Göran Christians, Torstein Dalene, Erik Uusijärvi, Leif Vahlöf, Ingrid Åkerblom

Kontrabas

Björn Malmqvist*, Jan Duda**, Anna-Cecilia Bergman** (tjl), Daniel R Thomas** (vik), Emma Josefsson Bjørnevik (tjl), Jan Emil Kuisma (vik), Johan Strindberg, Roine Uddfeldt

* Stämledare, ** Alternerande stämledare,

ORKESTER 2017-2018

Flöjt

Teodor Tirlea*, Annica de Val**, Vakant

Oboe

Pelin Lius*, Thomas Bodin**,
Vakant

Klarinett

Johnny Jannesson*, Lars Paulsson**,
Vakant

Fagott

Linus Björnstam*,
Eva Pettersson Veltman**,
Per Jonsson Gille

Horn

Lennart Langer*, Anna Ahlenius**,
Jan Lejonclou, Lars Thapper,
Elisabeth Åkervall

Trumpet

Elias Svanberg*, Filip Draglund**,
Stefan Mattsson

Trombon

Eric Svensson*, Christoph Schnaithmann**

Bastrombon

Johan Wiklund**

Tuba

Ole Christian Grønning* (tjl)
Sami Al Fakir* (vik)

Pukor

Lars Gärd*, Anders Dahlstedt**

Slagverk

Martin Orraryd* (tjl),
Ulf Strömquist* (vik),
Petter Svensson**

Harpa

Delphine Constantin Reznik*

Vid denna konsert:

Piano/celesta/cembalo
Mats Jansson

tuttimusiker är angivna i alfabetisk ordning

År 1985 drabbades Alfred Schnittke av en hjärnblödning – och under en kort tid förklarades han vara ”kliniskt död”. Men han kom tillbaka, i flerfaldig mening – och de följande åren var han mer produktiv än någonsin. Efter Berlinmurens fall 1989 flyttade han till Hamburg, där han innehade en professur i komposition vid musikhögskolan.

Alfred Schnittke kan knappast sägas ha uppmuntrats av sovjetmyndigheterna. Först efter kommunismens fall blev hans musik mera allmänt känd. I Berlin spelades hans kompositioner på var och varannan konsert under 1990-talet.

Svit i gammal stil för orkester, tillkommen 1987, inleds i ljuv romantisk-barock stil – för att sedan övergå i den för Schnittke så typiska lekfullheten, fylld av uppsluppen uppfinningsrikedom. Den collageartade kompositionen baseras till stor del på barockmelodier. Här förbinds gammalt och nytt, sakralt och profant, barock och romantik, klassicism och tolvton...

Den musikaliska mångfalden speglar samtidigt kompositörens egen bakgrund i både rysk och tysk kultur. Schnittkes egensinniga, avantgardistiska och ibland abstrakta ljudvärld må emellanåt te sig formalistisk, påverkad som den är av både Messiaen och Darmstadtsskolan. Men redan tidigt var Schnittke kritisk mot en allt för långt gången seriell musik; en stil han karakteriserade som ”flack musik utan rumslig verkan”. I sin första symfoni satte han snarare kurs mot den brokiga, drastiska tonvärld som sedan kom att bli hans signum och där olika epoker knypplas samman och där egentligen all slags musik kan rymmas.

WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756–1791)

Violinkonsert nr 4 D-dur, K 218 (24')

Allegro

Andante cantabile

Rondeau: Andante grazioso – Allegro ma non troppo

Den österrikiske tonsättaren Wolfgang Amadeus Mozart utvecklades snabbt från underbarn till mogen konstnär. Italienska och tyska influenser, inte minst från ”fader Haydn”, sammanstrålar hos Mozart i en för wienklassicismen typisk form, samtidigt som musiken oavbrutet präglas av tonsättarens geni och egenart. Men trots att man nästan alltid hör särarten i Mozarts musik är den sällan banbrytande i subjektiv mening. Mozarts suveränitet visar sig snarare i den slösande melodiska uppfinningsrikedomen, liksom i den säkerhet och briljans med vilken han orkestrerar sina verk.

Mozart skrev sin fjärde violinkonsert 1775 i Salzburg, vid 19 års ålder. Det spekuleras i om han ursprungligen själv avsåg att spela solostämman; hur som helst blev det hans efterträdare i Salzburgs hovorkester som kom att bli solist vid uruppförandet.

Konserten präglas av solistisk briljans, vital kraft och lyriskt melodisk charm. Utmärkande är också den för wienklassicismen så typiska formmässiga balansen. Det är inte den mogna mästaren vi här möter, utan en ung man som redan har allt inom sig. Mozarts fjärde violinkonsert är en frösädd till allt som sedan skulle komma.

DMITRIJ SJOSTAKOVITJ (1906–1975)

Symfoni nr 15 A-dur, op 141 (42')

Allegretto

Adagio

Allegretto

Adagio – Allegretto

Den ryske tonsättaren och pianisten Dimitrij Sjostakovitj betraktades under sin livstid som i stort sett lojal med det kommunistiska Ryssland, även om konflikterna med regimen var flera. Sjostakovitj opera Lady Macbeth från Mtsensk, med premiär 1934 i Leningrad, hade stor framgång – tills Stalin såg den... Operan fördömdes i en artikel i Pravda och försvann snabbt från scenen. Repetitionerna av symfoni nr 4 inställdes och Sjostakovitj skrev den strikt frysatsiga symfoni nr 5 (1937) som ”svar på berättigad kritik”... Och när kommunistledningen 1948 gjorde en framstöt mot ”suspekta” tonsättare drabbades även Sjostakovitj: han anklagades för formalism, och en del verk, bl.a. den första violinkonserten, ”försvann” – och plockades fram först efter Stalins död 1953.

Sjostakovitj skrev visserligen några hymner till Stalin – men andra gånger visade han desto större distans gentemot maktthavarna. Efterhand har bilden av kompositörens kritiska hållning blivit tydligare, inte minst efter boken Vittnesmål (1979), baserad på samtal med Sjostakovitj under hans sista år i livet.

Utöver en mängd musikaliska verk för teater och film skrev Sjostakovitj bland annat solokonsalter, 15 symfonier och 15 stråkkvartetter; de senare hör till det finaste som gjorts inom 1900-talets kammarmusik.

I sin sista symfoni, nummer 15, citerar Sjostakovitj en rad passager ur sina tidigare verk. Han inkluderar även passager från andra kompositörer. Det vilar något gåtfullt över denna inåtblickande musik, som 1972 uruppfördes i Moskvakonservatoriet under ledning av tonsättarens son, Maxim Sjostakovitj.

Verket skrevs snabbt, under en dryg månads tid, sommaren 1971. I ett tidigt skede betecknade tonsättaren första satsen som ”Leksaksaffären”, eftersom de inledande inslagen med klockspel skulle mana fram bilden av ett barns längtan och oskuld – och hur barnets sinne sedan efterhand förändras. Tonerna i femnots-motivet har av musikhistoriker lästs ut som ”Sascha”: namnet på tonsättarens då nioårige sonson.

Det vilar en Prokofievartat lekfullhet över denna inledande exposé, som även lånat av det kända Wilhelm Tell-temat i Rossinis opera. Utöver citat från sig själv och från Rossini har Sjostakovitj även lyft in passager från Glinka och Mahler – samt ett ledmotiv ur Wagners Tristan och Isolde. Kanske har Sjostakovitj med Wagner-inslaget velat spegla sin egen melankoli. Symfoni nr 15 rymmer en självbiografisk dimension: från barnets storögda förundran leds vi fram till den gamles reflexioner över ett liv på väg att nå sitt slut.

De massiva orkesterklangerna kan emellanåt påminna om symfoniker som Bruckner och Sibelius. Ljuva melodier rullar in i våg efter våg och bryts mot en ibland saklig, nästan lite dissikerande stil. I Sjostakovitj sista symfoni möter vi en senromantik sönderskjuten av två världskrig – och därtill söndertrasad av den åldrande tonsättarens insikt om tidens oundvikliga gång.

Kommande konserter våren/sommaren 2018

KONSERTER I REGIONEN

TORS DAG 19 APRIL

kl 19 Kulturhuset Finspång

FREDAG 20 APRIL

kl 19 Åtvids stora kyrka

Dirigent **Joachim Gustafsson**
Solister **Niklaas Veltman** cello,
Pelle Hansen cello

Vaughan Williams Uvertyr till
Getingarna

Carwithen Suffolk Suite

Händel Sonat för två celli

Haydn Symfoni 104, "London"

NORRKÖPINGS LJUD

FREDAG 4 MAJ

kl 19 De Geerhallen Norrköping

Musikfestival med norrköpings-
tonsättare i fokus.

Fri entré!

MUSIK PÅ DITT SPRÅK

Konsert för nya svenskar

TIS DAG 8 MAJ

kl 14 De Geerhallen Norrköping

ONS DAG 9 MAJ

kl 14 De Geerhallen Norrköping

Dirigent **Emil Eliasson**

Våra populära konserter för
speciellt inbjudna presenteras på
sex språk.

TURNÉKONSERT MED

PETTERSSON

TORS DAG 24 MAJ

kl 19 De Geerhallen Norrköping

Dirigent **Christian Lindberg**
Solist **Benjamin Schmid** violin

Weber Oberon, uvertyr

Beethoven Violinkonsert

Pettersson Symfoni nr 7

MASTEREXAMEN

I DIRIGERING

TORS DAG 31 MAJ

kl 19 De Geerhallen Norrköping

Kom och upplev när studenter i di-
rigering genomför sina examens-
prov – att leda en konsert med
Norrköpings Symfoniorkester.

Fri entré!

KONSERT I

MUSIKVEREIN I WIEN

SÖNDAG 10 JUNI

kl 15 Großer Saal

Musikverein Wien

Dirigent **Christian Lindberg**
Solist **Benjamin Schmid** violin

Weber Oberon, uvertyr

Beethoven Violinkonsert

Pettersson Symfoni nr 7

Läs mer på vår hemsida norrkopingsymfoniorkester.se

Texter Björn Gustavsson. Tobias Ringborg foto Ryan Garrison, Andris Poga foto Noslegum, SON foto Björn Dahlgren.

Norrköpings Symfoniorkesters sponsorer 2017–2018

SILVERPARTNERS

Övriga: Advokatfirman Glimstedt | Almroth Industrifastigheter AB | Amec Foster Wheeler | Best Western Hotel Princess | Kurt och Brita Ehlert | Ernst & Young AB | Gunnar Gunnarsson Fastighets AB | Holmen Paper AB | HSB | Hyresbostäder | Mattssons Fastighetsutveckling AB | Ringarums Busstrafik AB | Swedbank | Tage Rejmes Bil AB | Tommy Holm Revisionsbyrå AB

Fonder: Fond of Music, donation från Marianne och Lennart Lindqvist |

Siv Ericssdotters stiftelse, donation

SON samarbetar med Vi-skogen

Utöver en blomma, som tack till våra artisters medverkan, planterar SON fem träd i Vi-skogen som en gåva till vår gemensamma jord.

Vd Pia Kronqvist, Konstnärlig chef Henrik Marmén, Kommunikationschef Agneta Lindmark Thomas
www.norrkopingsymfoniorkester.se, info@norrkopingsymfoniorkester.se

